

“De stad is een persoon”

Architect Alfredo De Gregorio schrijft manifest voor een mensenstad

HASSELT

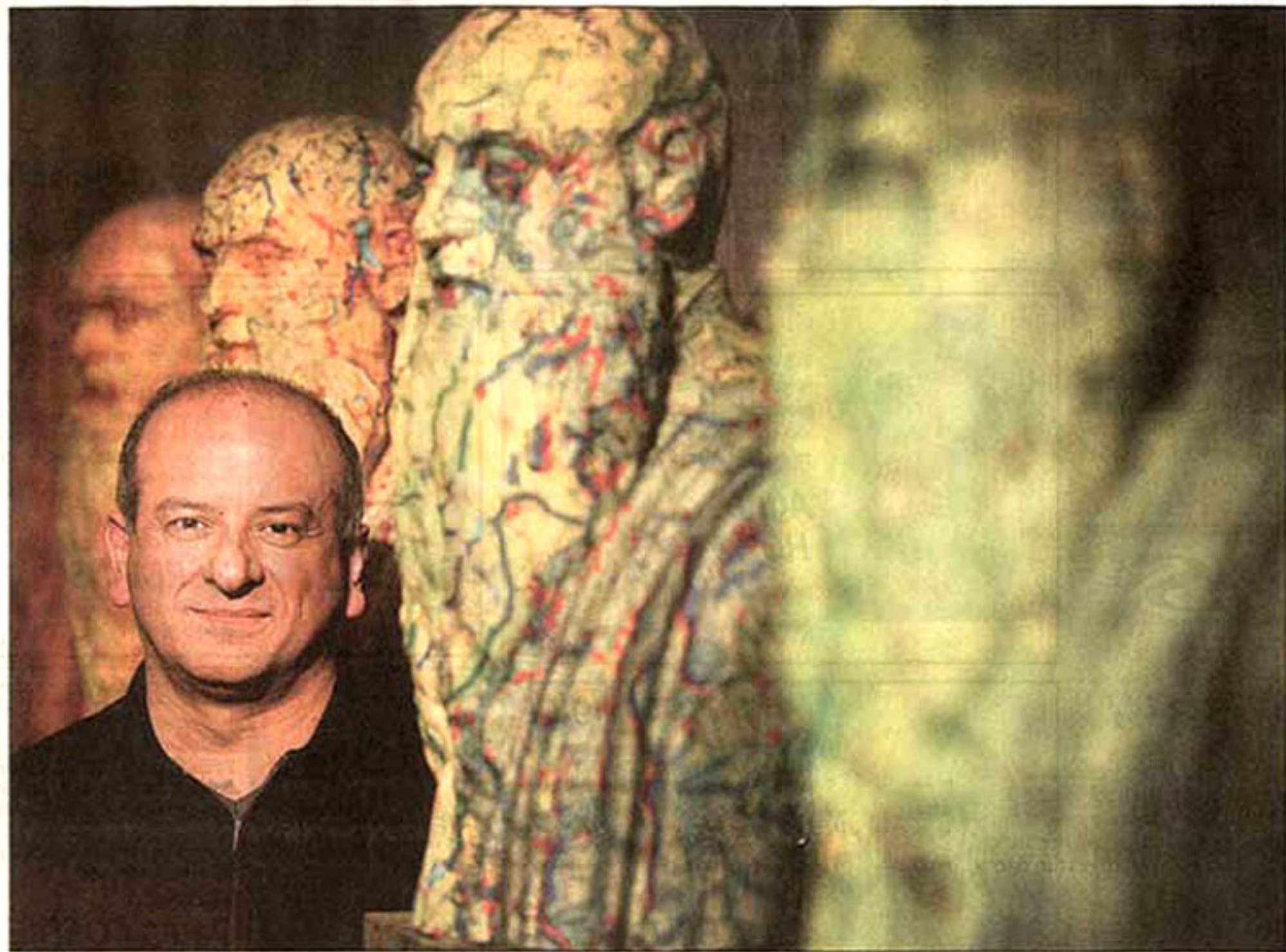
“De eerste negen maanden moeten jullie geen enkele tekening verwachten”, zei architect Alfredo De Gregorio tegen het stadsbestuur van Tongeren. Hij vertikte het om de uitbreiding van het Gallo-Romeins museum op papier te zetten - en geraakte er mee weg ook. De Gregorio gruwt van sterarchitecten en hun superprojecten, van steden die zichzelf zogezegd ‘op de kaart gaan zetten’ en van architectuurfoto’s in boekjes. Dus wat deed hij? Hij nam een filosoof - Johan Sanctorum - in dienst en zette die aan het schrijven. Over steden die vrouwen moeten worden en architecten die absoluut geen designers mogen zijn.

Alfredo De Gregorio wilde aanvankelijk een boek schrijven over het werk van de Italiaanse architect Aldo Rossi in België. “Maar in de kortste keren ging het boek over onszelf”, geeft De Gregorio toe. Dat krijg je als je een filosoof aan het werk zet. Wat moet een architect trawens met een filosoof in huis? “Johan doet bij ons onderzoek. Hij heeft bijvoorbeeld haarscherp omschreven wat voor een stad Tongeren is, terwijl hij niet eens uit de buurt is. Hij zoekt de identiteit van een stad uit en wij passen onze architectuur daar aan aan. Kijk, de meeste sterarchitecten maken altijd hetzelfde gebouw. Een Frank Ghery - van onder meer het Guggenheim in Bilbao - herken je al op een kilometer afstand. Dat soort architecten houdt totaal geen rekening met de plek waar een gebouw staat. Zij maken een product, wij een ding waarin mensen wonen, vrijen en doodgaan.”

Geen designers

“In Tongeren moet je bijvoorbeeld heel anders bouwen dan

in Hasselt. In Tongeren hou je het best sober, met weinig glas, in Hasselt kan het barokker, frivoler. Want in Hasselt heb je een sfeertje van - en dat bedoel ik positief - je beter voelen dan de rest. Je hebt daar nog Franssprekende bourgeoisie. Mooi toch. Wel, daar passen uitgewerkte details bij. Tongenaren zijn helemaal anders, ze zijn tegen autoriteit en ambetant van natuur. Dat heb ik graag. Het is een stad van boeren, hun bestaansredenen komen recht uit de grond, ze gaan daarom ook anders om met hun patrimonium. Ze bouwen op de wallen, ze zetten er een frietkot naast, ze gedragen zich zoals de Romeinen in Rome. Daar moet je als architect allemaal rekening mee houden. Eigenlijk draait alles rond samenhang. Voor Tongeren hebben we een samenhangend verhaal geschreven, geen marketingconcept. Zelfde voor het Virga-Jesseziekenhuis in Hasselt. Op de eerste vergadering hebben we al tegen de ziekenhuisdirectie gezegd dat ze hun plan zelf moeten maken. Tja, dan kij-

Alfredo De Gregorio: “De meeste architecten houden niet van de stad, ze houden alleen van zichzelf.”

Foto Luc DAELEMANS

ken ze wel raar op. Want architecten zijn niet meer dan registers, en zeker geen designers, laat staan kunstenaars. Architectuur is gewoon het leven zelf.”

Twee borsten

De Gregorio en Sanctorum geven steden mannelijke en vrouwelijke kenmerken. “We beschouwen ze niet zoals Aldo

Rossi, als een decor, maar als een persoon. Mannelijk betekent: je positioneren, je stad ‘op de kaart zetten’ zoals je tegenwoordiger overal hoort, de marketing zeg maar. Uitspraken als: we willen dé winkelstad worden, dé industriestad. Wie bedenkt dat in godsnaam allemaal? Wil je niet eerst kijken wie je bent, waar je vandaan komt? Steden hebben gewoon meer vrouwe-

lijkheid nodig. Ze moeten daarom geen twee borsten krijgen, wel meer emotie. De architectuur moet daarop inspelen. Voor ons is bijvoorbeeld het bankje dat voor een gebouw staat belangrijker dan het gebouw zelf. Zeker als er op het bankje gekust wordt. Onze conclusie: alles draait om de liefde. Als je niet van de stad houdt, blijf daar dan weg. De meeste architecten hou-

den niet van de stad, ze houden alleen van zichzelf.”

Liliana CASAGRANDE

“Passione urbana”, Alfredo De Gregorio's manifest voor een mensenstad. Johan Sanctorum, 287 blz., ongeveer 30 euro, uitgeverij Roularta.